

УДК 342

Руснак Л.В. - аспірант 1-го року навчання

Чернівецький національний університет ім.Ю.Федьковича

ПРЕДМЕТ ДОКАЗУВАННЯ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ

Науковий керівник: д.ю.н., доцент Щербанюк О.В.

Rusnak LV

Fedkovich Chernivtsi National University

SUBJECT MATTER IN CONSTITUTIONAL JURISDICTION

Ключові слова: предмет доказування, конституційний судовий процес, доказування.

Keywords: subject of proof, constitutional trial, evidence.

В Конституції України закріплене положення про те, що Конституційний Суд України є єдиним органом конституційної юрисдикції, що наділений правом вирішувати питання про відповідність законів і інших правових актів Конституції та здійснювати офіційне тлумачення положень Конституції і законів України.

В свою чергу діяльність Конституційного Суду має на меті реалізацію завдань, визначених Конституцією і Законом «Про Конституційний Суд України». Ця діяльність втілюється у формі судового конституційного процесу, тобто має вигляд спеціалізованої судової процедури, проведення якої можливе лише Конституційним Судом [1, с. 77].

Розглянемо детальніше питання доказування та доказів в конституційному судовому процесі. Перш за все нам варто з'ясувати що ж розуміють під поняттям доказування.

Доказуванням у судовому конституційному процесі є пізнавальна діяльність суб'єктами цього процесу (суддями і Конституційного Суду загалом), що втілюється у формі збирання, перевірки і оцінки доказів.

Варто звернути увагу, що Конституційний Суд України є судом права, а не факту, адже ця особливість прямо впливає на процедуру доказування в ньому і сприяє наявності низки особливих ознак, що відрізняють її від аналогічної процедури в суді загальної юрисдикції.

Найсуттєвіша відмінність вже закладена у самій сутності Конституційного Суду як суду права. Це відображають положення статті 8 Конституції України про верховенство права і статті 4 Закону про Конституційний Суд України, де зазначено, що цей Суд керується насамперед правом, Конституцією України, а вже потім чинним законодавством та нормативно-правовими актами.

Здійснюючи перевірку конституційності законів, актів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, тлумачачи Конституцію і закони, надаючи висновки щодо пропонувань до Конституції змін, конституційності чинних або тих міжнародних договорів, що вносяться на ратифікацію до Верховної Ради України, чи щодо процедури імпічменту Президента України, Конституційний Суд повинен орієнтуватися на Конституцію України. Його ж право випадку виглядає як деталізація

правил життя суспільства, системи принципів, зокрема справедливості, рівності, розумності, демократичності, вільності (свободи) [2, с. 158].

Тому Конституційний суд як суд права має бути тією інституцією, що деталізує правила суспільного життя, враховує моральні правила і принципи, орієнтуючись на Конституцію та законодавство України.

В ході доказування в конституційному судовому процесі на відміну від інших видів юрисдикційного процесу встановлюються обставини ідеального характеру, а не фактичні дані, факти, дії і події (матеріальні обставини).

І незважаючи на те, що у конституційному судовому процесі джерелами доказів можуть бути показання сторін, свідків, висновки експертизи і документи (все перелічене є різновидом фактичних даних), для Конституційного Суду вони мають сенс лише в тому аспекті, в якому стосуються права, правового або неправового характеру поведінки, діяльності чи бездіяльності особи.

Процес доказування в конституційному судовому процесі має у собі низку стадій. Так, першою стадією є визначення кола обставин, що підлягають доказуванню, та формування предмета доказування. Наступною, другою стадією є надання доказів суб'єктами права для звернення до Конституційного Суду України [2, с.160].

Третьою стадією є збирання доказів суддями, колегією та всім складом Конституційного Суду України. І нарешті, на четвертій стадії відбувається дослідження й оцінка доказів [2, с.161].

Таким чином, предмет доказування в конституційному процесі має особливий і специфічний характер, ознаками якого є:

1. Для здійснення конституційного судочинства створено спеціально уповноважений судовий орган – Конституційний суд України.
2. Суть предмету доказування в конституційному судочинстві впливає з повноважень, визначених конституцією і збігається з предметом розгляду конкретної справи згідно з процедурою, встановленою законом.
3. Головна особливість предмету доказування полягає в тому, що конституційний судовий процес обмежений питаннями права, тобто з'ясуванням конституційності або неконституційності об'єктів конституційного судового контролю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Костицький М. Gesetzliche grundlagen der Vertassungsgerichtsbarkeit in der Ukraine. Studios for déutsch-ukrainischen beziehungen. Ukrainische treie Universitet, Munich, 2000. 77–95.
2. Костицький М. Доказування у конституційному судовому процесі. *Вісник Конституційного Суду України*. 2011. №4-5. С.158-163.